

Litteraturtips

Skönlitteraturen kompletterar ofta vetenskap och forskning med sitt "sociologiska inifrånberättande". Redaktionen för detta specialnummer tipsar om ett urval skönlitterära verk, poesi, filmer och musik som komplement till de vetenskapliga texterna på tema fattigdom. Förhoppningsvis inspirerar titlarna till nytänkande och omtänkande gällande sociala rättigheters historia, uppkomst och upprätthållande, men också till tankar om det praktiska sociala arbetet då och nu.

Litteratur i urval

- Alakoski Susanna, *Svinalängorna*, nyutgåva, Natur&Kultur, 2023
Alakoski Susanna, *Oktober i fattigsverige*, nyutgåva, Natur&Kultur, 2023
Altstadt Ann-Charlott och Greider Göran, *Liten ordbok för underklassen*, Ordfront förlag, 1999
Ambjörnsson Ronny, *Den skötsamme arbetaren*, *Idéer och ideal i ett norrländskt sågverksamhälle 1880-1930*, Carlssons, 1998
Ambjörnsson Ronny, *Mitt förnamn är Ronny*, Bonnier Alba Essä, 1996
Arnman Göran, Jönsson Ingrid, Palme Mikael och Trondman, Mats, *Skola – fritid – framtid*, *En studie av ungdomars kulturmönster och livschanser*, Studentlitteratur, 1993
Axelsson Majgull, *Aprilhäxan*, Rabén Prisma, 1997
Azzedine Saphia, *Sånt jag berättar för Allah*, Ordfront, 2011
Bech Glenn, *Jag erkänner inte längre er auktoritet*, Ellerströms, 2024
Boo Sigrid, *Vi som går köksvägen*, Hugo Gebers Förlag, 1931
Berglund Ann-Marie, *Breven till min mamma*, Albert Bonniers Förlag, 2005
Dagerman Stig, *Dagsedlar*, nyutgåva Norstedts, 2017
Dickens Charles, *Oliver Twist*, originalutgåva 1838 England (i Sverige 1844), nyutgåva 2001 Rabén & Sjögren.
Édouard Louis, *Vem dödade min far?*, Wahlström & Widstrand, 2019
Ehrenreich Barbara, *Barskrapad*, *Konsten att hanka sig fram*, Leopard förlag, 2002
Ekelöf Maja, *Rapport från en skurhink*, Rabén & Sjögren, 1970
Eribon Didier, *Tillbaka till Reims*, Verbal förlag, 2018
Eribon Didier, *En arbetarkvinnas liv, ålderdom och död*, Verbal förlag, 2024
Forselius Tilda Maria, *Pigornas döttrar*, Rabén & Sjögren, 1981
Gogol, Nikolaj, *Kappan novell från 1842*, Bokförlaget Tranan, 2010
Hassan Yahya, *Dikter*, Norstedts 2013, 2019

- Hierta-Retzius, Anna, Arbetsstugor för barn Boktryckeriet P. A. Norstedt & söner, 1897
- Johansson Elsie, Nancytrilogin: Glasfåglarna, Mosippan, Nancy, Albert Bonniers Förlag, 1996, 1998, 2001
- Johansson Kjell, Huset vid Flon, Norstedts Förlag, 1997
- Kullenberg Annette Kullenberg, Överklassen i Sverige, Lind & Co, 2004
- Nordström Ludde, Lortsverige, Kooperativa förbundets bokförlag, 1938
- Lunabba, Nicolas, Blir du ledsen om jag dör? Natur & Kultur, 2022
- Lunabba, Nicolas, Dagbok från 20-talet, Natur & Kultur, 2023
- Lytsy Anna, "Dåligt ställt", Barns röster om ekonomisk utsatthet, Rädda barnen, 2004
- Moberg Vilhelm, Utvandrarerna, Albert Bonniers förlag, 1970
- Molin Kari och Ågren Britt, Klassresan, Alfabeta, 1991
- Qvarnström Moa, Det måste finnas bättre sånger, Kvinnliga klassresenärers kulturmöten på väg mot ny identitet, Nr 6 i Skriftserien från Centrum för kvinnoforskning vid Stockholms universitet, 1993
- Pascalidou Alexandra, Bortom mammas gata, Atlas, 2001, Mammorna mfl titlar
- Samuelsson Tony, Gäst hos borgerligheten, Prisma, 1993
- Svallfors Stefan, Sidospår, Essäer om klass och politik, Boréa Bokförlag, 2000
- Stuart Douglas: Shuggie Bain, 2021, Albert Bonniers Förlag
- Daniel Suhonen & Göran Therborn & Jesper Weithz (red), Klass I Sverige, Arkiv förlag, 2021
- Therborn Göran, Ojämlighet dödar, Arkiv förlag, 2016
- Andrzej Tichý Händelseboken, Bonniers, 2024
- Thorvall Kerstin, När man skjuter arbetare, Albert Bonniers Förlag, 1993
- Werne Kent (red) Det yttersta ansvaret, Premiss förlag, 2016
- von Zweigbergk Charlotta, Fattigfällan, Ordfront, 2011
- Wine, Maria, Man har skjutit ett lejon, Albert Bonniers Förlag, 1951
- Västerbro Magnus, Svälten: hungeråren som formade Sverige, Albert Bonniers Förlag, 2018

Läs gärna också författare som Ivar Lo-Johansson, Moa Martinson, Harry Martinson, Vilhelm Moberg, Stig Dagerman, Per Anders Fogelström, Eyvind Johnson, Jan Fridegård, Per Anders Fogelström, som alla i sina texter givit inblick i fattigdom och annan social utsatthet.

På den internationella litterära scenen finns litteratur som: Alia Trabucco, Zerán Rentus, Frank McCourt; Ängeln på sjunde trappsteget, Isabelle Allienne; Eva Luna, Trezza Azzopardi; Gömstället, Kate Gibbons; Ellen Foster, Krystian Kawalec; Cell C2, Hameeda Lakho; Bakom dolda galler mfl titlar.

Poesi i urval

Yahya Hassan, Kristian Lundberg, Stig Dagerman, Glenn Bech, Moa Martinson, Harry Martinson mfl.

Film i urval

Fish Tank, Winters Bone, Parasit, Wild Rose, Satur Day Night Fever, Dirty Dancing, Allt eller inget, Slum dog millionaire, Jag, Daniel Blake, Sorry we missed you mfl filmer av Ken Loach, Utvandrarerna, Nomadland, Suffragette, Kapernaum, Äta sova dö, The True Cost, Poor Kids, Brassed Off, Bortom storstaden, And breathe normally, Billy Elliot, Babylon Berlin (serie), Breaking social, Upproret.

Musik i Urval

Fast Car (Tracy Chapman)
In the Gettho (Elvis)
Coat of many colors, 9 to 5 (Dolly Parton),
Fattig bonddräng, Bli som far (Allan Edwall),
Factory (Bruce Springsteen)
Where is the Love (Blackeyed Peas)
Polarn Per på socialen (Cornelis Vreeswijk)
Jenny from the Block (Jennifer Lopez)
Keops pyramid (Joakim Thåström)
Strange Fruit (Billie Holiday)
Fortunate Son (Creedence Clearwater)
N.A.P (Timbuktu)
What's Going (Marvin Gaye)
Heaven Knows I'm Miserable Now (The Smiths)
San Quentin (Johnny Cash)
Mama Tried (Merle Haggard)
Dom där jag kommer från (Håkan Hellström)
Jonnie (Kal P. Dal)
Balladen om Joe Hill (Fred Åkerström)
I want you back (Niccokick)
En irländsk ballad (Freddie Wadling)
What's Going On (Marvin Gaye)
We the People Who Are Darker Than Blue (Curtis Mayfield)
Livet är en fest (Nationalteatern)
Järnvägsbron (Hurula)

The Fiddle and the Drum, Chokee Louise, Sex Kills, Big Yellow Taxi (Joni Mitchell)
Mitt Kvarter (The Latin Kings)
Handsworth Revolution (Steel Pulse)
Why We Build the Wall (Anais Mitchell, Greg Brown)
Soulsville (Isaac Hayes)
Dom bränner bilar (KSMB)
Fight The Power (Public Enemy)
Police & Thieves (The Clash)
Woman Of The Ghetto (Phyllis Dillon)
Get up Stand up (Bob Marley, Peter Tosh)
Onådens år (Peps Blodsband)
Att sitta inne ett tag (Ulf Dageby, Stefan Jarl)
Get up Stand up (Bob Marley, Peter Tosh)
Fattiga & rika (Dag Vag)
Är du lönsam lille vän (och för vem)? (Gläns över sjö & strand)
Me and Bobby McGe (Janis Joplin)
Det sociala arvet (Doktor Kosmos)
A Luta Continua (Miriam Makeba)
River Of Deceit (Mad Season)
A Change Is Gonna Come (Sam Cooke)